

Kertész Imre nevet Szálinger Balázs két interjúja Kertész Imrével

2001-ben és 2003-ban két interjút volt szerencsém készíteni Kertész Imrével. Érdekes a két évszám a 2002-es irodalmi Nobel-díjjal a háttérben. Az egyikben egy, a magyarországi közvélemény előtt szinte ismeretlen író a főalak, az apropó a Herder-díj, a másik interjú Kertész Imréje pedig jó pár hónappal az eufória után áll előttünk, egy új regény kapcsán, az ellentmondásos fogadtatás tapasztalataival. Az első interjú *A Dunánál* című folyóirat 2001-es próbaszámában jelent meg, a másikat pedig a 2003-as *Felzámolás* megjelenésének apropóján készítettem, és az akkor kulturális oldalként és nem a Sziget Fesztivál programsite-jaként működő *Sziget.hun* jelent meg először.

Háromszor találkoztunk hosszabban, három interjú volt az ürügy. Amikor először voltam nála, egy belső udvarra néző teraszon beszélgettünk az interjú után. Kíváncsi volt. Honnan jöttem, mit csinállok. Nagyon hamar beazonosítottuk a közös pontot. A családja Zalából költözött Pestre, egy Pacsa nevű faluból – pont, ahonnan az én apai ágam származik. Még többet kezdett kérdezni, de már a tájról. Sosem járt ott. Miből élnek az emberek, milyen nevű falvak, dombok, patakok vannak arra, talán még azt is, hogy milyen az éghajlat. Biztos voltam benne, hogy gyerekkorában sokat hallott Pacsáról és a környékről – és ezekkel az emlékekkel játszatta össze magában mindazt, amit mondtam. Összehasonlította a családi legendában (már csak benne!) élő régi Zalát és azt a száz évvel későbbit, amit egy huszonéves leír neki a maga suta módján. Néha volt olyan érzésem, hogy ismerősen hangzott neki egy-egy szomszédos falunév, de lehet, hogy csak én képzeltem hozzá.

A történet, amin olyan jól nevetett, úgy folytatódik, hogy amikor a díj után legközelebb otthon jártam, mondtam a szüleimnek, hogy ez a bizonyos Kertész Imre, aki a Nobel-díjat kapta, Pacsáról származik. Apám maga elé nézett: nem, nem ismer

ilyet. Mondom: jaj, hát akkor nem Kertész, hanem Kohn! Az máris ismerős volt. A szüleim generációjára már csak az elég érdekesen elszántott, de végül is látható zsidó temető maradt Pacsán. „A Kohnék” emléke folklorizálódott, a falumonográfia lapjain kívül is él a család neve. A téglagyár helyét ma is ismerik a helyi gyerekek, a gőzmalomról már én se tudom, hol volt.

– Na várjál csak – mondta apám némi gondolkodás után. – Ez a Nobel-díjas... ez a pacσαι Kohn fia?
– Igen.

És erre jött az a mondat, ami előtt talán a szememet is becsuktam, és elgondolkodtam, biztos jó ötlet-e, hogy lényegében személyre szabott zsidó viccet mesélek el egy nálam ötven évvel idősebb holokauszt-túlélőnek. Az apám ugyanis ezt mondta, természetesen mindenféle rossz íz nélkül, tényleg a folklórból jövő, elemi erővel, de mégis csak ezt:

– Hát akkor most megy a bót.

Kedves ember volt Kertész Imre, és ahogy vissz olvastam ezeket az interjúkat, most látom, mekkora erő kellett ahhoz, hogy kedves legyen. Egy évvel 2002 után már idegennek látta azt az embert, aki átveszi a díjat. Valószínű, hogy gyanakvó lett úgy

is, hogy tudta: nem ő, hanem az általa megjelenített idegen ember áll a kellős közepén egy rohadt, ránk hagyományozódott és folyton megújuló magyarországi pokolnak. Olyan pozícióban, amelyben a felé áradó szeretet és gyűlölet, elismerés és gyilkossági kísérlet sem személy szerint neki szól, szólt – hanem az idegen embernek. Aki valamit jelent. Nemcsak az ijesztette, amit magáról olvasott a sajtóban, hanem az is, amit magából látott. Úgy maradhatott szabad, hogy saját magát is idegennek látta. Ezért tudott felnevetni a buta zsidóviccemen. Mert egy szabad, nyitott ember hallotta meg, és nem egy két lábon járó társadalmi kód. Ennek a szabadságnak nyilván ára volt. Remélem, ezzel együtt is boldog volt az utolsó éveiben.

Kertész Imre magyar író nevét sokan a magyar nyelvtantól eltérően írták. Velük szemben elégtétel az a tény, hogy ez a név (rendes és fordított verziójában is), amíg magyar nyelv és tudat létezik, addig az utolsó napig része lesz ennek a közös tudatnak. Szomorú, hogy ez az elégtétel nem Kertész Imréé magáé lesz, hanem az őt túlélő idegen emberé. És mint ilyen, máris oldalfüggően cincálható, lábjegyzetelhető, nagyítható, kicsinyíthető, ismerjük ezeket a módszereket. Csak Kertész Imrének, a kedves, kérdezős embernek ért véget ez az iszonyat, és ha úgy van, ahogy hitem szerint hiszem a születés és a halál utáni harmadik nagy napot: most már biztatóbb helyen is van, mint mi.

Szálinger Balázs

A szabadság aktusa

Kertész Imre 1929-ben született. *Sorstalanság* című regényében az általa is megjárt auschwitzzi poklot jeleníti meg. A könyv a holokauszt irodalmának világszerte elismert alapműve lett. Kertész Imre egyik legnépszerűbb írónk külföldön, életművét tavaly Herder-díjjal tüntették ki.

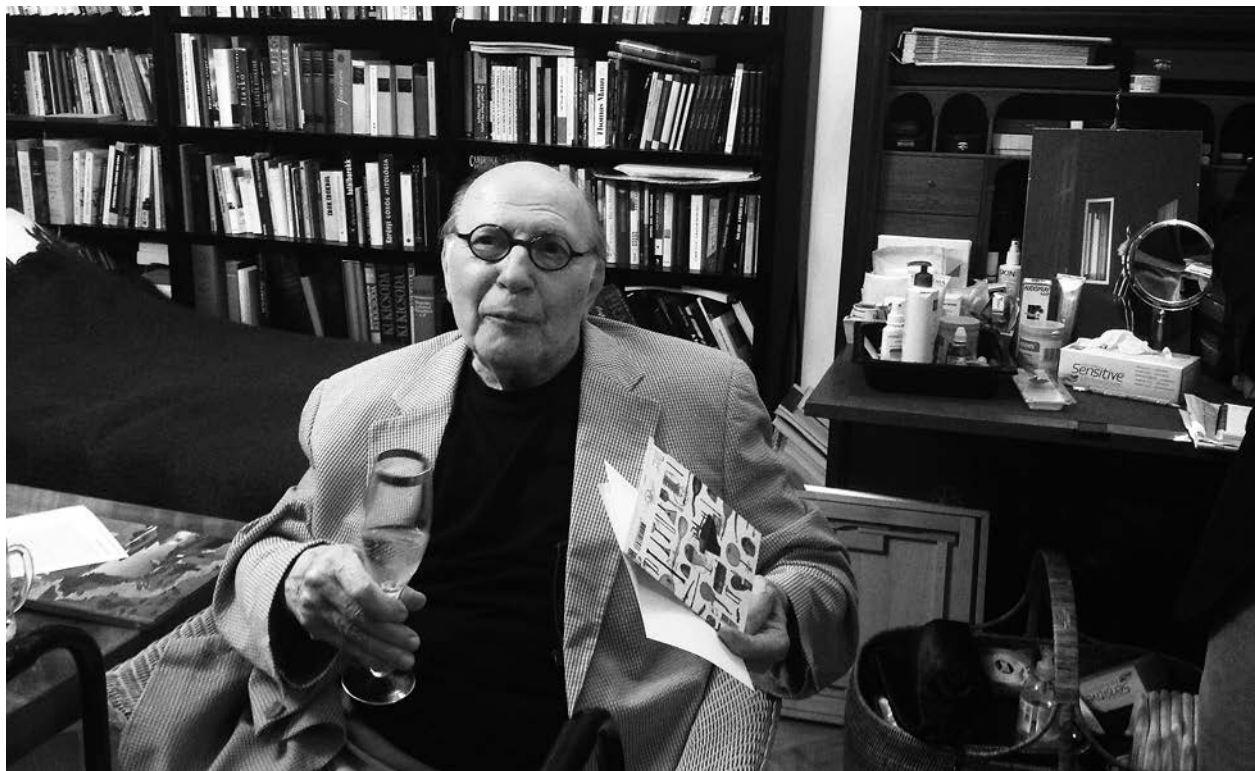
Szálinger Balázs: *Több mint fél évszázadnyi, olyan rendszerekben eltöltött élet után, amelyek nem voltak szabad rendszerek, milyen érzés írónaként egy évtizede szabad államban élni?*

Kertész Imre: Az az elhatározás, amikor 1954–55-ben úgy döntöttem, hogy író leszek, és pedig olyan író, aki nem illeszkedik bele az itteni rendbe, az irodalmi közéletbe, ez maga egy fantasztikus elhatározás volt. Egy ellenállhatatlan parancs, és számomra teljesen világos volt, hogy az ember, nyilván annak ellenére, hogy a lehetőségek szűkre szabottak, szabadon cselekszik. Nálam tehát az írással összefüggésben kezdődött a szabadság. Mindenféleképpen arról volt szó, hogy valami abszolút egzisztenciális változtatást kell végrehajtani ahhoz képest, ahogy akkor éltem a Rákosi-érában. Ettől a pillanattól kezdve minden, amit a továbbiakban tettem, az szükségképpen a szabadság aktusa volt, mert hiszen elhatározni, hogy az ember író lesz, elhatározni, hogy milyen író lesz, elhatározni, hogy amit írni fog, semmiképpen sem fog beleilleni az itt uralkodó trendbe, az uralkodó irodalmi és ideológiai szisztémákba, tudván, hogy biztosan bajaim lesznek, de kitartani: ezek következetes és világos dolgok voltak. Meg akartam írni a sorstalanság állapotát, és a lényeg ez volt. Hogy ennek a megírása a külső körülményekkel egyezik-e vagy nem, csak

rossz álmaimban és kietlen és kényelmetlen szabadidőmben foglalkoztatott. Így aztán, ami létrejött, az a tárgy megírásának a kényszere volt, s az eredmény tárgyszerű is lett. Egyáltalán nem számított, hogy valakiknek kell vagy nem kell. A tárgyhoz kötött regény volt annyiban, amennyiben nem arra törekedtem, hogy jó regényt írjak. Arra törekedtem, hogy a tárgyat írjam meg, évtizedeken keresztül írtam, és az jött ki belőle, ami kijött. És, függetlenül az esztétikai minőségétől, engem az eredmény kielégített, mert láttam, hogy a célt, amit kitűztem magam elé, azt megcsináltam.

Sz. B.: *Ez, tehát a Sorstalanság az első könyv, 1975-ben jelent meg. Ekkor Ön 46 éves volt. A mai, mondjuk úgy, szabad világban, úgy tűnik, aránylag későn, a krisztusi kor után jelentkeznek a prózaírók első jelentősebb műveikkel. A második világháború előtti írók közül többen már ennél fiatalabb korukban is alkottak maradandót.*

K. I.: Az írói szakmában döntő változások következtek be. Sőt azt hiszem, hogy a művészet minden ágára vonatkozik ez, tehát mondjuk egyszerű szóval, minden nehezebb lett. Ma már nagyon sok mindent kell tekintetbe venni. Azt, hogy mi történt közben. Tekintetbe kell venni a második világháborút, egy soha nem látott történelmi képződmény

félelmetes működését, a koncentrációs táborokat, a sztálinizmust, szóval ezek mind borzasztó nehéz tettek mindent a művészetben. Sőt, én azt hiszem, hogy a művészet mindezt már korábban megálmodta, a festészetben is látszik: már a század elején döntő problémákkal küszködtek, amelyek megváltoztatták a festészetet. Ugyanúgy megváltozott a zene, az atonalitásra tért át, ami egész egyszerűen azon alapul, hogy az értékek többé nem univerzálisak, nem egységesek többé. Ha pedig nincsenek egyetemes értékek, akkor nem lehet alaphang. Ilyen alaphang pedig, amely a morális, etikai közmegegyezésen alapul, ez már a századelőn érezhetően nem volt jelen. Nem volt többé közmegegyezési viszony a dolgokhoz.

Sz. B.: Ha nincs közmegegyezési viszony a művészetben, akkor például miért olvasott szerző Krúdy, Kosztolányi, általában a nyugatosok? A befogadásban mégiscsak létezik valamiféle alaphang.

K. I.: Voltaképpen ez is egy nehéz kérdés, én azt tapasztaltam, hogy már a minőségek sem egyetemesek. Valószínűleg azt akarja mondani, hogy Kosztolányi jó költő, és ebben mindenki egyetért. Hát én nem tudom, hogy mindenki egyetért-e, és negyven éve mindenki egyetértett-e, és nem tudom, hogy negyven év múlva mindenki egyet fog-e

ebben érteni. Engem valamikor megdöbbsentett, hogy az én fiatalkori műveltségem, amelyet teljesen autodidakta módon szereztem, és nekem nagyon sokat számított, később, amikor nálam fiatalabb írókkal találkoztam, egyik sem ismerte azokat az írókat, filozófusokat. akik nekem fontosak voltak. Az ő íróikat meg én nem ismertem. Teljesen más értékrendünk volt. Úgy veszem észre, hogy már az európai műveltség sem egyetemes. Egy művészet jelentősége és fontossága ott mérhető le, hogy csinál-e valamit a műfajjal, elmozdítja-e valamilyen irányba, amely azután kötelezővé válik más művészek számára, és ezt elérni ma igen nehéz.

Sz. B.: Sorstalanság című regényében olyan nyelvezettel találkozott az olvasó, amely addig ismeretlen volt a magyar olvasó előtt. A kudarcban olvasható, hogy a Sorstalanság nyelvezetét az egyik kiadó lektorai ügyetlennek és körülményeskedőnek találták, és a nyilvánvaló egyéb, nem a művészi értékéhez kapcsolódó érvek mellett ezzel is okolták a kézirat visszaadását. A könyv, mint tudjuk, megjelent, és ma több elismert író is hasonló mondatfűzéseket alkalmaz, mondjuk úgy, hasonló stílusban ír.

K. I.: Nem is ez az érdekes, hogy ez most divat nem vagy nem. Belőlem ezt a nyelvet a tárgy kényserítette ki. A *Sorstalanság* nyelve semmiképpen

sem lehetett szép, ez ugye teljesen világos. Nagyon magyaros sem lehetett. De nem is ebből indultam ki. Hanem abból, hogy a nyelvnek olyan dolgokat kellett hordoznia, mint a beszélő karakterét, tehát egy magától, egzisztenciájától elidegenedett, igen erős, külső impulzusokra reagáló nyelv kellett legyen. Ez volt az első szempont. A nyelv csak akkor szólalt meg, ha erős külső impulzus érte. A nyelv ki volt kényszerítve, tehát nem egy mesélő nyelv volt. Gondolom, teljesen világosan érződik, hogy ez a fiú, a regény hőse nem azért kezdett el beszélni, mert tele van elmesélni való izgalommal. Másodszor: a nyelvnek magában kellett hordoznia a cselekményt. Ha megnézi ezt a nyelvi struktúrát, nem találja benne elbeszélő elemet, olyan elemet, amit az író vitt volna be. Semmiféle információt nem volt szabad az írónak kívülről benyomnia, minden információt ettől a nyelvtől kellett megkapni. Ezáltal az történt, hogy a *Sorstalanság* nem elbeszélés, hanem egy folyamatos jelenlét lett. Ez rendkívüli nyelvi kötelmeket rótt rám, és olyan nyelvet kellett találni ehhez, amelynek a ritmusa, az íve nem engedte, hogy bármilyen nehéz részlet elől kitérjek. Nagyon jól el tudom mondani ebben a példában, amikor az elbeszélés hőse megérkezik Auschwitzba. Innen kezdve úgy döntöttem, illetve a regény döntött így, hogy minden percet ki kell töltenie a megérkezéstől addig, amíg ez a fiatal ember át nem változik auschwitzira. Ha az ember elolvas egy holokauszt-könyvet, abban azt fogja találni, amikor a szereplő megérkezik Auschwitzba, hogy süttött a Nap, kutyák ugattak, ordítottak mindenfelől, meg hasonlókat. Nálam ezt a húsz percet a jelenlét tölti ki, és ebből következik, hogy akkortól kezdve, amikor a vagonból kiszáll, ki van töltve minden pillanat olyan mozzanatokkal, amelyek valóban megtörténtek, de amelyek egy kevésbé alapos regényíró számára nem tűnnének fontosnak. S amikor elkezdtem kitölteni az időt apró cselekmények leírásával, hirtelen az egész egyszerre megtelt igazsággal és valósággal. Én magam is akkor láttam döbbenet, hogy egy ilyen húsz perc micsoda félelmetes valóság-talmakat hordoz magában, és ezeket a nyelv által próbáltam átadni. Ez a nyelv számomra olyan idegen és nehéz volt, hogy néha két fejezet megírása között évek teltek el. Abban a pillanatban viszont, hogy ez a nyelv kialakult, biztos pont volt. Pontosan éreztem, hogy mit vet ki magából, és mit tart meg. Kitaláltam ezt a nyelvet, megértettem, miért van, és onnantól kezdve ez a nyelv uralkodott az egész fantáziámon.

Sz. B.: *A Kaddis a meg nem született gyermekért című, későbbi munkája a nyelvezete, ritmikája, belső*

szabályrendszere, vallomások jellege által mintba a költészethez kerülne közelebb.

K. I.: Igen, az sokkal szabadabb mű. Nem úgy kötött, mint a *Sorstalanság*. Sokkal személyesebb. A *Kaddis*-ban az volt az érdekes, hogy amikor ezt elkezdtem írni egy éjszaka Szigligeten, csak másnap láttam, hogy folyton visszatérek egy Celan-vers motívumaira. Végül ebből a versből került ki a könyv mottója is.

Sz. B.: *Úgy tudom, hogy a Kaddiséhoz hasonló témáját színdarabon dolgozik.*

K. I.: Valóban igaz, de azóta regény lett belőle, és legközelebb ez fog megjelenni tőlem.

Sz. B.: *Milyen érzés külföldön ismertebbnek lenni, mint idehaza?*

K. I.: Tulajdonképpen nem olyan természetellenes ezt megélnem. Én mindig is idegen test voltam itt, és egy darabig azt hittem, hogy ez azért van, mert kommunizmus van, itt vannak az oroszok, és mert az irodalmat párteberek irányítják. Aztán kiderült, hogy ez az alapállás, amiben én voltam a cenzúra idején, valójában természetes álláspont. Én nyilvánvalóan kellemetlen lehettem itthon. Az lehetett a bajuk velem, hogy olyan dolgokat mondok ki, amiket ők még nem gondoltak át. Minőségileg másként gondolkodtak a dolgokról. Nagyon korán megszoktam azt, hogy elszakadjak az itteni konvencióktól, és nem tartom be az itt érvényes játékszabályokat, ez egyúttal azt is jelenti, hogy nem vállalom morális együttlétet az itthon fennálló közszellemmel. Egyszerűen nem tudom igazolni azt az életformát, amit ez az ország élt. Nem tudom igazolni a vityilló, a Trabant, a konform, a se igen, se nem, a mindent elfelejtés, az értékek visszavonásának, relativizálásának mentalitását. És ez olyan magatartás, ami nyilvánvalóan ellenszenvet kelt. Vagy pedig teljes mellőztetést. A konszenzus köztem és a nemzeti lét között nem tudott létrejönni, én ma is kritikusan szemlélem, ami itt történik. Nagyon rossznak látom, hogy a mentalitásbeli változások nem következtek be a rendszerváltás óta. Úgyhogy természetes, hogy ezt itthon kellemetlenkedésnek gondolják. Ehhez képest zsidó is vagyok, a témáim is ehhez kötődnek. Azt mondják, egytémájú író vagyok, ami abszolút nem igaz, vagy csak annyiban, hogy minden írónak van egy nagy témája, amihez kötnie kell magát.

Megjelent: *A Dunánál* (2001 / próbaszám)

Az utolsó perspektíva

Szűk egy évvel a Nobel-díj híre után Kertész Imre új regénnyel jelentkezett. Kiemelt szerzőihez a Magyarországi sajtó könyvformátumot rendel – a *Felszámolás* mégis más küllemű, mint az eddigi Kertész-kötetek. Nem nagy megfigyelés, de mégis jelzi, hogy kicsit más a helyzet, mint azelőtt. Az új regényről és az elmúlt évről magát a szerzőt kérdeztük.

Sziget.hu: A Felszámolás egy holokauszt utáni generáció és a kilencvenes évek, a rendszerváltás utáni időszak regénye. Nem lehet elmenni szó nélkül amellett, hogy szándéka szerint ennek a témának a végére most pontot tesz.

Kertész Imre: A továbbiakban olyan regények lesznek, amelyeknek közvetlen tárgya nem konkrétan Auschwitz, nevezhetjük holokausztnak... valóban, ez a mostani az utolsó perspektíva. A Sors-talanság közvetlenül szól a történeletről, A kudarc reflexió volt minderre. A Kaddis a meg nem született gyermekért már egy még távolabbi perspektíva, amelyben egy valódi túlélő és a második generációbeli felesége között bonyolódik a konfliktus. Itt, ebben a regényben már egyetlen olyan szereplő sincs, aki közvetlenül megélte volna Auschwitzot, nyilván az sem, amelyik ott született – az csak született ott.

Sziget.hu: Olvastam azt a tanulmányát, amely A Holocaust mint kultúra címet viseli. A címben rejlő állítás alapján viszont fel lehet tenni a kérdést, hogy ha kultúrának fogjuk vagy fogja fel Ön a holokausztot, olyan kultúrának, amely mindenütt jelen van, akár egy szoba berendezésében is, akkor lehetséges-e olyan műveket írni a továbbiakban, amelynek, még közvetlenül is, nem ez a témája? Ennek a kultúrának akkor is részei maradnak ezek az új regények. Ki lehet-e írni egy olyan kultúrából, amely az írói működésének az alapja?

K. I.: Teljesen igaz, eszem ágában sincs, még csak nem is játszom a gondolattal, hogy eztán egy Hawaii-szigeteken játszódó szerelmi történetet írjak két ottani születésű szép emberről, hanem továbbra is ugyanebben a kultúrkörben maradva, de egy kicsikét elemelkedve fogok dolgozni. Vannak már tervek, amelyek most számomra reálisnak látsza-

Kőbányai János fotói az író utolsó, Szilágyi fasori otthonában

nak, ez két új regény lehet. Mind a kettő reflexió, és mindkettőben benne van Auschwitz, de nem közvetlenül Auschwitzról szólnak.

Sziget.hu: *Hogyha eddigi regényei alapján az volt Auschwitz megragadásának módszere, hogy a túlélők és azok utódjainak életét tartotta fontosnak láttatni, és a mostani könyvben az Auschwitzban született szereplővel az utolsó, közvetlenül a táborhoz köthető életű szereplő is megjelenik és elbúcsúzik, akkor mit jelent az a bizonyos elemeltség? Az elemeltség perspektíva?*

K. I.: Egész egyszerűen úgy látjuk majd őket, hogy az Auschwitz által befolyásolt életet élik. Nincsenek közvetlen kapcsolatban vele. Kimondva vagy kimondatlanul, továbbra is jelen van Auschwitz, és ők azt az életet élik, amelynek alapértékei bomlanak meg, már attól is, hogy Auschwitz valaha is létezett. Tehát közvetve ők is túlélők.

Sziget.hu: *Elkezdte már az írást?*

K. I.: El. Valamelyikből már megvan jó néhány oldal. Az egyik nem is tisztán regény, hanem a *Gályanapló*t és a *Valaki mást* egészíti ki trilógiává. Bár ne nevezzük trilógiának. Tehát inkább ennek az önelemző-esszéisztikus vonulatnak a befejezése. A másik tervem egy tiszta fiction, és az se közvetlenül Auschwitzcal foglalkozik.

Sziget.hu: *Ha a Gályanapló és a Valaki más egy hasonló művel egészül ki, akkor, bár nem szeretné, ha trilógiáról beszélne, mégis csak egy összetartozó hármast jön létre. Emellett a különálló regényeit is szokták egységként kezelni: a Felszámolás fűszövegén tetralógia van említve, György Péter az ÉS-ben A kudarc, a Kaddis és a Felszámolás trilógiájáról ír, amely mögött, fölött és körül a Sorstalanság áll.*

K. I.: Nekem teljesen mindegy, hogy hogyan csoportosítják őket. Én olyan írónak tartom magam, akinek a műveiben minden mindennel összefügg. Az összefüggések teljesen hozzáférhetőek és világosak: ha az ember elkezdi olvasni a könyveket, előbb-utóbb előbukkannak ugyanazok a szavak, fogalmak, gondolatmenetek.

Sziget.hu: *Vagy képek. A Felszámolás nyitó képsora kísértetiesen idézi A kudarc első oldalait.*

K. I.: Igen, viszont a hasonló motívumok minden regényben más alakzatot öltenek, továbbfejlődnek. Így lesz ez a következőkben is. Tehát nem kell

ahhoz tetralógiának, trilógiának, akárminek nevezni, hogy az egység nyilvánvaló legyen.

Sziget.hu: *Az elmúlt egy év alatt történetekből melyik reakciók maradtak meg mára élesebben: az eladási adatokról sugárzó bizalom vagy a negatív fogadtatás?*

K. I.: Mindkettő megmaradt. A szeretet, különösen az első időkben, a legjobb értelemben véve meglepett, és nagyon jól esett, hogy is mondjam, felszárnyaló érzés vett rajtam erőt. Aztán hamarosan jött a kiábrándulás, kiábrándítás, és ez helyreállította az egyensúlyt.

Sziget.hu: *Dinamikus vagy statikus egyensúly?*

K. I.: Dinamikus.

Sziget.hu: *Tebát foglalkoztatja.*

K. I.: Nézze, csak akkor foglalkoztat, ha bele nyomják az orromat. Végeredményben nagyon szórakoztat, és ez a precíz kifejezés, szórakoztat a recepcióm. De nem életszükségletem. Elvagyok anélkül is, hogy ezzel foglalkoznék. Mindazonáltal... foglalkoztat, és az, hogy foglalkoztat, arra vall, hogy szeretnék talán tanulni valamit belőle. Bár azt nem hiszem, hogy ebből a tanulásból bármit is fogok profitálni. Az ember kíváncsi rá, hogy barátai, ellenségei mit beszélnek róla, és néha olyan képet látok magamról, hogy rá sem ismerek. De ez így van a mindennapi életben is. Nemrég megkaptam videokazettán a stockholmi beszédemet a svéd filmesektől, és derűvel tudtam szemlélni azt a tökéletesen idegen embert. Volt, ahol elégedett voltam, volt, ahol nem, volt, ahol mosolyogtam, elgondolkodtam a szavain, és azon tűnődtem, hogy elolvassam-e ennek az embernek a könyveit. És akkor rájöttem, hogy ez én vagyok, nem olvashatom el a könyveimet, mert én írtam őket.

Sziget.hu: *Az elmúlt egy évben nagyon sok dolog megoldódott Ön körül, Önrel kapcsolatban. A Felszámolásal íróként letudta az Auschwitzra való közvetlen fókuszálás terhéet. Ha a rengeteg egyértelmű jel mellett csak Szirák Péter kalligramos Kertész-monográfiájára gondolok, elmondható, hogy az irodalmi szakma is lefutotta az elmúlt évtizedekben megspórolt köreit. A szélesebb körű ismertség is adott egy éve, tehát sok teher eltűnt a válláról. Most így szabadnak érzi magát?*

K. I.: Teljesen.

Megjelent: *Sziget.hu* (2003. 09. 22.)